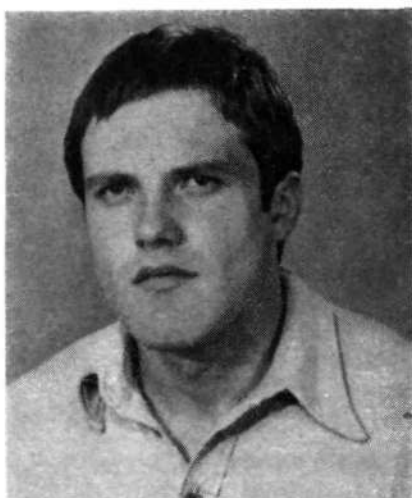

Aldo
Žerjal

Spoštovani,

prestrašen sem bil, ko sem prebral, da moram pristaviti k pesmim tudi svoje razmišljanje o literaturi in o svojem pisanju.

Bojim se, da vam ne bom povedal nič novega. Naj začnem z že znano mislijo, da je lahko določeno delo literatura ali pa to ni. Tretje možnosti ne vidim.

Delo tistih, ki bedijo nad mlado literaturo, je vse prej kot lahko, ker

dokler mlad avtor ne začne zoreti v pravem pomenu besede, se ne ve, ali je ptič ali je miš.

Če se omejim na poezijo: gotovo je, da mlad avtor mora napisati ogromno »pesmi«, preden napiše (če jo napiše?) pesem. Nasprotujem mnenju nekaterih, ki pravijo, da je vse poezija in da je povsod — v vsaki stvari . . . Res je poezija povsod, ni pa vse. Poezijo je treba narediti, jo je treba iz te stvari vzeti, jo narediti poezijo. Torej, tudi to početje ima za svojo prvo najprej delo.

Veliko ljudi (okolica) še vedno gleda na pesnika zmotno. V njem vidijo čarovnika, ki požira pingpong žogice in jih je tega početja strah ali pa komaj čakajo, da se bo zadušil.

Poleg premagovanja literarnih vplivov in podobno je tudi to ovira na poti mladega ustvarjalca.

Kje je literatura, ki to je?

Prav gotovo se ne vali na dnu te naše struge in tudi ne plava na vrhu. Je nekje v sredini, skoraj tiha . . . Včasih pa zakriči in zarjove, da si jo marsikateri žele utišati, ker postane prevelika priča časa, v katerem je nastala in jo bo obsodil na življenje.

Naj se malo dotaknem svojega pisanja, ki je . . . recimo poezija. Vem, da je nekje pesem, ki jo ne bom nikoli napisal. In prav zato pišem, da bi prišel čim bliže tej pesmi, ki je ne bom nikoli napisal.

Tovariški pozdrav

Pesmi

ZELEN MLIN Lahko, da počakam do večera.
Potem naj zapustim ta mlin,
so mi rekli mlinarji v zelenem.

Meljejo nezrelo žito.
 Ne, meni ne!
 Odšel bom in pustil v belini noč:
 naj kamni kamen, les leseni, list zeleni.
 Zeleni mlinarji v belini moje noči, zeleni . . .

ZELENA FIGURA Lepo rasla drevesa se mi zdijo
 brez pomena.
 Če izpod debel pogledam gor,
 že drvim skozi zelene razbitine.
 Tako močno, da me posrkajo mehka modro siva okna.
 Potem, ko se zberem, sem krst nad zeleno razbitino,
 sem krst na tlaku vlažne cerkve . . .
 in preden zazvoni, se razprši bron na vse zvonike.

VELIK DROBIŽ Zjutraj se zbudimo na drobno
 in drobnjakarsko se začne naš dan,
 preden prekoljemo skoraj vse kole na polovico,
 ki so nas klali v dozdašnjih nočeh.
 Potem vidimo, kako skozi majhno zenico krvavi dan,
 kako velika je soba v dnevu noči,
 kako ogromna,
 kako močno se pripravlja . . . in kdo so v tej sobi v dnevu noči?
 Vendar bodimo previdni, pojdimo spat z bajoneti pod blazino.

MOGOČE Kam naj bi se skril,
 da me ne bodo slišali,
 ko bom kričal
 in zadušil zverine?
 Kdo ve kam?

Lahko se zarijem v kolosek
 in postanem kol.
 Ko boste prišli sekat kolje,
 bom padel vmes
 in šele na poti domov,
 vam bom povedal,
 za kaj bi vam lahko prišel prav:

mogoče kot palica za odganjanje volkov,
mogoče kot čisto nov, olupljen,
gol kol za mlado trto.

SPREHOD Lahko, da si bodo oblaki
izbrali druga sonca,
mogoče ne bo več dneva za en dan.
Pozna se po mladih jamah,
ko se vračamo od tam skozi zarjavela vrata,
hodimo naprej do gozda Drobnihih stebel,
da vidimo vanje, kako se jim letnice cedijo h koreninam,
ki nam ne bodo nikoli dala debel.

RAZLITJE ZVONOV Ko se razsipam po bregovih,
sem ves drugačen
— je ves drugačen,
je ves bronast zven bregov.
Je vse bronasto rasipanje, ropotanje.
In cerkvice,
... kar jih je s teh bregov,
sedaj: ne bodo imele več večernic,
ker so se jim zvonovi razlili iz zvonikov
v to bronasto razsipanje, ropotanje.

MED ZEMLJO IN ... Noč, gozdovi so vaši.
Zgodilo se jim je, kar so se že dolgo bali:
listi nočejo padati,
dobili so barvo dokončne tišine.
V deblih do prsne višine
vrejo sokovi.
Včasih so gozdovi obiskali zemljo
ravno tam skozi
in se vračali
ravno tam skozi.

Njene oči so zemlja pod vrelci
in ne poznam je.
Njene oči nočejo listov dokončne tišine.

Vendar gozdovi vedo, zgodilo se bo:
nekega dne bodo morali pasti
listi dokončne tišine.

SPOROČILO Preden napišem pesem, poklekнем,
premerim sobo,
ne, ne molim.
Molčim, preden napišem pesem.

Na klancu je iz preklanega kamna
zrastlo že rabljeno drevo.
Moja rebra so deblo tega drevesa.
Moja pot je deblo tega rabljenega drevesa:
morda je na vrhu preklano . . .
Če se boste kdaj spuščali po tem klancu,
zlezite na to rabljeno drevo,
da boste opazili njive na obeh straneh,
vendar sedaj ne pišem o ajdi,
ker je umrla pred mojimi pesmimi . . .

Vita
Žerjal

Poezija kot pljusk

Zvok, ki nastane kot drgetanje,
ko obmolčim, ko izgubijo glas lju-
dje in predmeti, glas notranje moči
upa ali brezupa, beseda potrditve
ali bega, verz poti in cilj. Stiska
življenja ali stiska govora? Jezik, s
katerim obvladujemo svet vsakda-
njosti, se zazdi preveč linearen,
brezizhoden, obledel. Dopolni ga je-
zik poezije, ki »ni resnica, ampak
lepota«, kot je rekel Kajetan Kovič.
Z novim, do tedaj neodkritim cur-

kom ubesedim doživljanje in čutenje, se tako zavezujem svetu, ker se vračam
v besede, in se od sveta distanciram, ker zmorem vedenje o njem. V pesmi